

מגילה כה

משנה.

הטעם	הדין	האומר
דמיחזי כשתי רשויות	הרי זו דרך המינות	יברוך טובים
חד אמר: מפני שמטיל קנאה במעשה בראשית, וחד אמר: מפני שעושה מדותיו של הקדוש ברוך הוא רחמים, ואינן אלא גזירות	משתקין אותו	על קן צפור יגיעו רחמיך
דמשמע: על טוב - אין, ועל רע - לא, ותנן: חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה		ועל טוב יזכר שמך
		מודים מודים
		המכנה בעריות
	משתקין אותו בנויפה	האומר: ומזרעך לא תתן להעביר לאלף - לא תתן לאעברא בארמיותא

מעשה: ההוא דנחית קמיה דרבה, אמר: "אתה חסת על קן צפור אתה חוס ורחם עלינו!"
תגובת רבה: אמר רבה: "כמה ידע האי מרבנן לרצויי למריה!"
קושי של אביו: אמר ליה אביו: "והא משתקין אותו תנן!"
תירוץ: ורבה לחדודי לאביו הוא דבעא.

מעשה: ההוא דנחית קמיה דרבי חנינא, אמר: "האל הגדול הגבור והנורא האדיר והחזק והאמיץ."

תגובת ר' חנינא: אמר ליה: "סיימתינהו לשבחיה דמרך? השתא הני תלתא, אי לאו דכתבינהו משה באורייתא ואתו כנסת הגדולה ותקנינהו, אנן לא אמרינן להו, ואת אמרת כולי האי? משל לאדם שהיו לו אלף אלפי אלפים דינרי זהב, והיו מקלסין אותו (באלף) דינרי כסף. לא גנאי הוא לו?"

אמירה אחרת של ר' חנינא: אמר רבי חנינא: הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, שנאמר **וצאתה ישראל מה ה' אלהיך לא מצאנו כי אם ליראה.**

קושי על הפסוק: מכלל דיראה מילתא זוטרתיה היא?

תירוץ: אין, לגבי משה רבינו מילתא זוטרתיה היא, משל לאדם שמבקשין הימנו כלי גדול ויש לו - דומה עליו ככלי קטן, קטן ואין לו - דומה עליו ככלי גדול.

הקורא את שמע וכופלה - הרי זה מגונה	אמר רבי זירא: האומר שמע שמע כאומר מודים מודים דמי	
מגונה הוא אבל לא משתקין אותו	משתקין אותו	הסתירה
דאמר מילתא מילתא ותני לה	דאמר פסוקא פסוקא ותני לה	פתרון (לפי רש"י)
דאמר פסוקא פסוקא ותני לה	דאמר מילתא מילתא ותני לה	פתרון (לפי רבינו חננאל)

קושי: אמר ליה רב פפא לרבא: ודלמא מעיקרא לא כיון דעתיה והשתא כיון דעתיה?
תירוץ: אמר ליה: חברותא כלפי שמיא? אי לא מכוין דעתיה - מחינא ליה בארזפתא דנפחא עד דמכוין דעתיה.

המכנה בעריות משתקין אותו

הסבר לדברי המשנה בברייתא: תנא רב יוסף: **קלון אביו וקלון אמו.**

האומר ומזרעך לא תתן להעביר וכו'

הסבר לדברי המשנה בברייתא: תנא דבי רבי ישמעאל: **בישראל הבא על הכותית והוליד ממנה בן לעבודה זרה הכתוב מדבר.**

משנה.

הדין	הסיפור
נקרא ולא מתרגם	ראובן
נקרא ומתרגם,	מעשה תמר
נקרא ומתרגם	מעשה עגל הראשון
נקרא ולא מתרגם	והשני
נקראין ולא מתרגמין	ברכת כהנים
נקראין ולא מתרגמין	מעשה דוד ואמנון
אינ מפטירין ורבי יהודה מתיר	במרכבה
רבי אליעזר אומר: אין מפטירין	בהודע את ירושלים

דברי ברייתא והדיון של הגמרא עליו

יש נקראין ומתרגמין	פשיטא??	יש נקראין ולא מתרגמין	חיזוק או קושי על המקרים שנקראין ולא מתרגמין	יש לא נקראין ולא מתרגמין
מעשה בראשית	מהו דתימא: אתו לשיולי מה למעלה מה למטה, ומה לפנים ומה לאחור, קמשמע לן	מעשה ראובן	ומעשה ברבי חנינא בן גמליאל שהלך לכבול, והיה קורא חזן הכנסת ויהי בשכן ישראל, ואמר לו למתורגמן: אל תתרגם אלא אחרון, ושיבחוהו חכמים	מעשה דוד ואמנון קושי: והא אמרת מעשה אמנון ותמר נקרא ומתרגם! לא קשיא: הא - דכתיב אמנון בן דוד, הא - דכתיב אמנון סתמא
מעשה לוט ושתי בנותיו	מהו דתימא: ניחוש לכבודו דאברהם, קמשמע לן	מעשה עגל השני איזה מעשה עגל השני? - מן ו'אנר נה עד ו'רא נה	תניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: לעולם יהא אדם זהיר בתשובותיו. שמתוך תשובה שהשיבו אהרן למשה פקרו המערערים, שנאמר ואשלכהו באש ויצא העגל הזה.	
מעשה תמר ויהודה	מהו דתימא: ליחוש לכבודו דיהודה, קמשמע לן: שבחיה הוא דאודי.	ברכת כהנים	מאי טעמא? משום דכתיב 'ke.	
מעשה עגל הראשון	מהו דתימא: ליחוש לכבודן של ישראל. קמשמע לן: כל שכן דניחא להו דהויא להו כפרה			
קללות וברכות	מהו דתימא: ניחוש דלמא פייגא דעתייהו דצבורא, קמשמע לן מהו דתימא: ניחוש דלמא אתו למעבד מיראה, קמשמע לן.			
אזהרות ועונשין				מהו דתימא: ליחוש ליקריה דדוד, קמשמע לן.
מעשה אמנון ותמר ומעשה אבשלום				מהו דתימא: ליחוש לכבודו דבנימין, קמשמע לן.
מעשה פילגש בגבעה				מהו דתימא: ליחוש לכבודו דבנימין, קמשמע לן.
הודע את ירושלים את תועבותיה				לאפוקי מדרבי אליעזר. דתניא: מעשה באדם אחד שהיה קורא למעלה מרבי אליעזר ה'אצ את ירושלים את תועבותיה, אמר לו: עד שאתה בודק בתועבות ירושלים - צא ובודק בתועבות אמך. בדקו אחריו ומצאו בו שמץ פסול.

